

NACIONĀLAIS
INTEGRĀCIJAS
CENTRS

Starptautiska konference

SALIEDĒTI EIROPĀ (?)

INTEGRĀCIJAS POLITIKA EIROPĀ 21. GADSIMTĀ

2013. gada 15.–16. maijā

kinoteātra „Splendid Palace” telpās, Elizabetes ielā 61, Rīgā

DARBA KĀRTĪBA

TREŠDIENA, 15. MAIJS

10:00–11:00 DALĪBNIEKU REĢISTRĀCIJA

11:00–11:10 KONFERENCES ATKLĀŠANA
Latvijas Republikas Kultūras ministrijas parlamentārās sekretāres
Ineses Laizānes uzruna konferences dalībniekiem

PLENĀRSĒDE

Vada Olga Procevska, Latvijas Universitātes doktora grāda pretendente

11:15–12:00 **„PĒC AUŠVICES: KULTŪRAS REVOLŪCIJA UN KSENOFOBIJAS
IZCELŠANĀS EIROPĀ KOPŠ 20. GADSIMTA PIECDESMITAJIEM GADIEM”**
Profesors Dr. Leo Lukasens (*Leo Lucassen*) (Nīderlande),
Leidenes Universitātes vēstures institūta sociālās vēstures profesors

12:00–12:45 **„ATKLĀJOT DAŽĀDĪBAS IESPĒJAS”**
Maikls Painers (*Michael Pyner*) (Īrija), vairāku balvu laureāts sociālās
uzņēmējdarbības jomā, starptautiski atzīts radošais padomnieks pilsoniskās
iesaistes, vadības un radošajās industrijās

13:00–14:00 PUSDIENAS „Splendid Palace” Zaļajā zālē

European Fund
for the Integration of Third-country
nationals

1. PANELIS – PILSONISKĀ KULTŪRA

Vada Dace Akule, Sabiedriskās politikas centra „Providus” Eiropas politikas pētniece

- 14:00–14:30 **„SADALĪTĀ PILSĒTA VAI DALĪTĀ PILSĒTA?”**
Heizela Frensija (*Hazel Francey*) (Apvienotā Karaliste), MA BSSc Hons,
Belfāstas pilsētas Domes Labo attiecību vadītāja
- 14:30–15:00 **„PUBLISKIE INTELEKTUĀĻI KĀ POLITISKIE SPĒLĒTĀJI
POST-KOMUNISTISKAJĀ PASAULĒ”**
Olga Procevska (Latvija), Latvijas Universitātes doktora grāda pretendente
- 15:00–15:30 **„SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJAS DISKURSS LATVIJAS SOCIOLOĢIJAS
ZINĀTNĒ KOPŠ 1991. GADA”**
Dr. Vladislavs Volkovs (Latvija), sociologs, Latvijas Universitātes
Filozofijas un Socioloģijas institūts
- 15:35–15:50 KAFIJAS PAUZE

2. PANELIS – SOCIĀLĀ ATMIŅA UN VĒSTURISKĀ ATMIŅA

Vada Olga Procevska, Latvijas Universitātes doktora grāda pretendente

- 16:00–16:30 **„POLITISKI VIENOTI – ATMIŅĀS ŠĶIRTI? EIROPAS (VĒSTURISKĀS)
DAŽĀDĪBAS ATSTĀSTS”**
Rainers Oligers (*Rainer Ohliger*) (Vācija), sociālo zinātņu speciālists un vēsturnieks,
viens no Eiropas Migrācijas tīkla izveidotājiem un tā valdes loceklis
- 16:30–17:00 **„BĒRNĪBA DARBĪBĀ: SABIEDRĪBAS ATMIŅA, TUMSĪBAS ATTĒLOJUMS
UN SASTAPŠANĀS AR „CITĀDĪBU” LATVIJĀ”**
Lorena Monsena Rouda (*Lauren Monsein Rhodes*) (ASV), PhD,
Latvijas Universitātes Kultūras un sociālās antropoloģijas programmas vieslektore
- 17:00–17:30 **„IDENTITĀTE UN ATMIŅAS POLITIKA AUSTRUMEIROPĀ”**
Mārtiņš Kaprāns (Latvija), PhD, Mobilitas pēcdoktora studiju izpētes stipendiāts,
Tartu Universitāte Igaunijā
- 18:00–20:00 **PIEŅEMŠANA**
Konferences referentus un apmeklētājus ielūdz Kultūras ministrija
un Nacionālais Integrācijas centrs kafejnīcā „TINTO”, Elizabetes 61, Rīgā

PIRMĀS DIENAS NOSLĒGUMS

CETURTDIENA, 16. MAIJS

9:00–9:30 DALĪBNIEKU REĢISTRĀCIJA

3. PANELIS – IZGLĪTĪBA UN VALODA

Vada Olga Procevska, Latvijas Universitātes pētniece, doktora grāda kandidāte

9:30–10:00 **„IESAISTOŠĀ IZGLĪTĪBAS POLITIKA MIGRANTIEM UN MINORITĀTĒM:
IEKĻAUŠANA KUR?”**

Marija Golubeva (Latvija), vecākā konsultante ICF GHK,
asociētā pētniece sabiedriskās politikas centrā „Providus”

10:00–10:30 **“DAŽĀDĪBA SKOLĀS: IEGUVUMI UN RISKI”**

Adams Ņūmens Tērners (*Adam Newman Turner*) (Apvienotā Karaliste),
Kopienas Kohēzijas institūts, starpkultūru apmācība un vietējo valdību stratēģijas

10:30–11:00 **„MOTIVĀCIJAS IZŠĶIROŠĀ LOMA INTEGRĀCIJAS PROCESĀ”**

Vera Grigorjeva (Latvija), Bauskas 2. vidusskolas direktore

4. PANELIS – DEMOKRĀTIJA UN INFORMĀCIJAS TELPA

Vada Dace Akule, Sabiedriskās politikas centra „Providus” Eiropas politikas pētniece

11:30–12:00 **„MIGRĀCIJAS UN INTEGRĀCIJAS ATSPoguĻojums MEDIJOS –
SATURA ANALĪZES REZULTĀTI”**

Profesors Dr. Georgs Rūrmans (*Georg Ruhmann*) (Vācija),
Jēnas Komunikāciju zinātņu institūts

12:00–12:30 **„MEDIJU LOMA ETNISKI DAŽĀDĀ SABIEDRĪBĀ:
NACIONĀLISMA, ATSTUMŠANAS UN KSENOFOBIJAS UZKURINĀŠANA
VAI IEKĻAUJOŠĀKAS SABIEDRĪBAS VEICINĀŠANA?”**

Inta Mieriņa (Latvija), PhD, Varšavas universitātes Socioloģijas departamenta
profesora asistente (docente)

12:30–13:00 **„PUBLISKI IZTEIKUMI UN SENSITĪVU JAUTĀJUMU ATSPoguĻošana
DIGITĀLAJĀ LAIKMETĀ”**

Rita Ruduša (Latvija), Atvērtās sabiedrības institūta Mediju programma

13:00–14:00 PUSDIENAS „Splendid Palace” Zaļajā zālē

NOSLĒGUMA DISKUSIJA – IDENTITĀTE UN DAŽĀDĪBA

Vada Dace Akule, Sabiedriskās politikas centra „Providus” Eiropas politikas pētniece

14:00–15:30 Piedalās Heizela Frensija (UK, NI), Rainers Oligers (DE),
Marija Golubeva (LV) un Adams Ņūmans Tērners (UK)

OTRĀS DIENAS NOSLĒGUMS

KONCEPCIJAS IZSKAIDROJUMS

Ik gadu Eiropa sastopas ar jauniem izaicinājumiem integrācijas jomā – tos izjūt politiķi, sociālie darbinieki, vēsturnieki, akadēmiķi un, protams, pilsoņi neatkarīgi no to sociālā fona. Vai mēs spējam stāties pretī šiem izaicinājumiem un vai varam apgalvot, ka dzīvojam harmoniski? Ja nē – vai mēs spējam rast veidu, kā sasniegt harmoniju?

Nacionālais integrācijas centrs* organizē starptautisku konferenci Rīgā šā gada 15. un 16. maijā ar mērķi veidot diskursu par būtiskākajiem veiksmīgas integrācijas stūrakmeņiem papildu turpmāk norādītajiem galvenajiem diskusijas tematiem.

1. TEMATS: SOCIĀLĀ UN VĒSTURISKĀ ATMIŅA

Kopīgu identitāti veido kopīgs stāsts. Šis stāsts turpina attīstīties un veidoties, caurvijoties ikdienas dzīvei, atmiņām un vēsturei. Cilvēki spēj iedomāties un kopīgi lolot ideju par nacionālu valsti, tikai apvienojot savus stāstus un vēsturi. Sociālā un vēsturiskā atmiņa Latvijā ir sadrumstalota, jo īpaši, ja runa ir par etniskajām robežlīnijām, kur tā ir drīzāk kļuvusi par šķērslī nekā kopīgas identitātes avotu. Sociālā un vēsturiskā atmiņa var šķelt cilvēku kopienas vairāku paaudžu un pat gadsimtu garumā.

Kādēļ un kā 20. gadsimtā mēs dalāmies savās atmiņās Eiropā un ārpus tās robežām? Piemēram, kādēļ mums jāzina un jādalās sociālajās un vēsturiskajās atmiņās par holokaustu vai Padomju Savienības īstenoto okupāciju Baltijas valstīs, un kā mēs varam izmantot šīs atmiņas par pamatu tam, lai veidotu kopīgu identitāti Eiropā? Kāda nozīme ir koloniālajai un imperiālajai pagātnei šajos procesos? Būtu naivi izlikties, ka nav bijis ciešanu un apspiestības. Joprojām nozīmīgumu saglabā jautājums – kā mums rīkoties, lai Eiropa un tās nacionālās valstis virzītos uz harmoniskāku kopīgas identitātes veidošanas procesu?

2. TEMATS: PILSONISKĀ KULTŪRA

Sabiedriskajos procesos aktīvi iesaistīta pilsoniskā sabiedrība ir viens no Eiropas Savienības stūrakmeņiem. Pilsoniskā līdzdalība sociālu un politisku problēmu risināšanā stiprina uzticēšanos nacionālajai valstij kā „mūsu kopīgām interesēm”, tādējādi stiprinot nacionālo identitāti. Tomēr etniskā un sociālā dažādība, kas turpinājusi palielināties kopš ES dibināšanas, met izaicinājumu izpratnei par to, ka demokrātijā sabiedrības grupas ir ieinteresētas sadarboties kopīga mērķa labā un ka vēlmei iesaistīties šā mērķa sasniegšanā ir racionāls pamatojums. Eiropas sabiedrības dažādība un tās iekšējā sadrumstalotība akcentē jautājumus, kas saistīti ar pilsoniskās sabiedrības spēju attīstīties un pārvarēt sarežģījumus.

Kā veicināt imigrantu aktīvu iesaistīšanos? Kā nostiprināt ideju par nacionālu piederību transnacionālas pasaules realitātē? Kā panākt jauniešu iesaistīšanos politiskajos procesos? Šeit pieminēti tikai daži no jautājumiem, kas rodas, meklējot risinājumus neskaitāmu Eiropas valstu izaicinājumiem.

3. TEMATS: IZGLĪTĪBA UN VALODA

Šis ir praktiskākais temats, kura pamats ir sistemātiski ikdienas procesi un zināšanu kopīga izmantošana, kas sniedzas pāri valstu robežām. Mēs vēlamies viens no otra mācīties to, kā īstenot izglītības procesu sākot ar agru bērnību un pirmsskolas vecumu un beidzot ar skolas un augstskolas līmeni. Proti, mēs vēlamies uzklaut to, kāda ir bijusi pieredze un izaicinājumi bērniem ar migrantu izcelsmi (un to vecākiem), kā arī dzirdēt viņu veiksmes stāstus par to, kā viņi iekļāvušies šajās sistēmās. Pašlaik sašķeltā skolu sistēma Latvijā, kurā mācību vielu pasniedz divās valodās (latviešu un krievu) tikai padziļina pastāvošo plaisu, un neveicina vienotas sabiedrības veidošanos.

4. TEMATS: DEMOKRĀTIJA UN INFORMĀCIJAS TELPA

Plašsaziņas līdzekļiem ir būtiska nozīme demokrātijas stiprināšanā ikdienā, kā arī mijiedarbības veicināšanā starp indivīdiem, varu un sabiedrību. Tomēr plašsaziņas līdzekļi ne vienmēr sekmē harmoniskākas nacionālās identitātes un savstarpēji bagātinošas dažādības veidošanos. Tieši pretēji – tā mēdz padziļināt plaisu starp dažādām etniskajām kopienām un veicināt to pastāvēšanu paralēlās informatīvajās telpās. Šādu apgalvojumu var attiecināt uz, piemēram, etniski atšķirīgajām kādreizējās Padomju Savienības valstīm, kā arī uz reliģiski pretnostatītām kopienām Šveicē un citviet Eiropā.

Šajā ziņā nepastāv skaidri noteiktu robežu starp plašsaziņas līdzekļiem kā maigās varas īstenotāju un plašsaziņas līdzekļiem kā propagandas ieročiem. Plašsaziņas līdzekļu īstenotu sistemātisku uzbrukumu gadījumā demokrātija var kļūt ļoti trausla. Šādu uzbrukumu gadījumā demokrātijai nav spēcīgu paš aizsardzības mehānismu. Taču mēs varam uzlabot demokrātiju, nevājinot dažādību, bet gan liekot lietā labākus regulēšanas mehānismus un pielietojot kvalitatīvākus principus nacionālā un pārnacionālā līmenī. Tas pats ir attiecināms arī uz nepieciešamību izvērtēt plašsaziņas līdzekļu saturu, kā arī dzīves stila, izklaides, u. c. rakstura saturu.

5. TEMATS: IDENTITĀTE UN DAŽĀDĪBA

Šis ir visplašākais temats, tādēļ tā visaptverošajā kontekstā mēs varam diskutēt par plašu jautājumu loku: nacionālas valsts tiesības un pienākums saglabāt un attīstīt savu kultūru un kultūras telpu, kā arī paplašināt un bagātināt savu nacionālo identitāti. Migrācija var kalpot gan kā sabiedriskās dzīves bagātināšanas un stiprināšanas resurss, gan kā līdzeklis globālas/lokālas vietas un nācijas esamības apziņas stiprināšanai. Cilvēki vēlas piederēt – vietām, nācijām vai dažādām sociālajām grupām. Globalizācija nevar iedragāt piederības apziņu. Tādējādi identitātes ir sarežģītas un tās nepārtraukti turpina pilnveidoties. Šajā paneļdiskusijā tiks apspriesti jautājumi par piederību, kas spēj bagātināt un cienīt dažādību.

**Nacionālais integrācijas centrs ir Latvijas Republikas Kultūras ministrijas projekts, kuru īsteno ar Eiropas trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda atbalstu (projekta Nr. IF/2011/1.b./1). Projekta finansēšanas avoti – Fonds 75% un Latvijas valsts budžeta līdzekļi 25%.*

Par publikācijas saturu atbild Latvijas Republikas Kultūras ministrija.

Šī konference tiek organizēta ciešā sadarbībā ar Eiropas Savienības valstu kultūras institūtu tīkla (EUNIC) klāsteri Rīgā.

INFORMĀCIJA PAR KONFERENCES REFERENTIEM

Dr. Leo Lucasens ir Leidenes universitātes profesors Sabiedrības vēstures zinātnēs. Specializējas migrācijas, integrācijas, urbanizācijas, globālās vēstures, salīdzinošās vēstures, policijas un noziedzības, sabiedrības kontroles, birokratizācijas, ārvalstnieku politikas, čigāņu un ceļojošo grupu jautājumos.

Referāta nosaukums: „Pēc Aušvices: Kultūras revolūcija un ksenofobijas izcelšanās Eiropā kopš 20. gadsimta piecdesmitajiem gadiem.”

Rainers Oligers ir Eiropas Migrācijas tīkla valdes loceklis, zinātnieks un vēsturnieks. R. Oligers savos pētījumos koncentrējas uz starptautiskās un vēsturiskās migrācijas, etnisko grupu savstarpējo attiecību un imigrantu sabiedrību izglītības jautājumiem.

Referāta nosaukums: „Politiski vienoti – atmiņās šķirti? Eiropas (vēsturiskās) dažādības atstāsts.”

Maikls Painers – vairāku balvu laureāts sociālās uzņēmējdarbības jomā, starptautiski atzīts radošais padomnieks pilsoniskās iesaistes, vadības un radošajās industrijas Apvienotajā Karalistē un ārvalstīs. Viņš ir Ziemeļīrijas attīstības trasta vadītājs un valdes loceklis Sociālā organizācijā „Somewhere to” Londonā.

Referāta nosaukums: „Atklājot dažādības iespējas.”

Heizela Frēnsija ir Belfāstas pilsētas domes Labo attiecību menedžere. Viņa ir Ziemeļīrijas Sabiedrības attiecību padomes valdes locekle un ir vadījusi vairākas lielas finansējuma ieguves komitejas. Frēnsija ir vairāku pētījumu autore, un izveidojusi nodaļu, kuras uzdevumus ir sniegt neitrālu informāciju un atbalstīt ievēlētos Padomes locekļus – pirmo tāda veida nodaļu Ziemeļīrijā.

Referāta nosaukums: „Sadalītā pilsēta vai dalītā pilsēta?”

Olga Procevska ir Latvijas Universitātes (LU) doktora grāda kandidāte sociālajās zinātnēs. Savos pētījumos O. Procevska koncentrējas uz publisko intelektuāļu vēsturi un socioloģiju, bet iekļauj arī Padomju pop-kultūru, kultūras atmiņas pētījumus, metaforas un uztveri. O. Procevska ir LU Kongitīvo zinātņu un semantikas Centra valde.

Referāta nosaukums: „Publiskie intelektuāļi kā politiskie spēlētāji post-komunistiskajā pasaulē.”

Vladislavs Volkovs, socioloģijas doktors, Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta pētnieks. Zinātniskās intereses – nācijas un etnicitātes socioloģija, Latvijas krievu minoritātes socioloģiskā analīze. Dažādo zinātnisko monogrāfiju un vairāku rakstu autors.

Referāta nosaukums: „Sabiedrības integrācijas diskurss Latvijas socioloģijas zinātnē kopš 1991. gada.”

NACIONĀLAIS
INTEGRĀCIJAS
CENTRS

Starptautiska konference

SALIEDĒTI EIROPĀ (?)

INTEGRĀCIJAS POLITIKA EIROPĀ 21. GADSIMTĀ

Rita Ruduša ir Latvijas rakstiece un redaktore, pazīstama ar reportāžām un analīzi par jutīgiem jautājumiem. Bijusi laikraksta „Diena” korespondente Londonā, sabiedrības politikas portāla politika.lv galvenā redaktore, šobrīd strādā kā mediju pētniece un redaktore Atklātās Sabiedrības fondā Londonā.

Referāta nosaukums: „Publiski izteikumi un sensitīvu jautājumu atspoguļošana digitālajā laikmetā.”

Georgs Rūrmans ir Jēnas universitātes Komunikāciju pētniecības institūta direktors un Komunikāciju zinātņu profesors. Migrācijas padomes loceklis un Jēnas Universitātes Labā spārna ekstrēmisma kompetences centra dalībnieks.

Referāta nosaukums: „Migrācijas un integrācijas atspoguļojums medijos – satura analīzes rezultāti.”

Adams Ņūmans Tērnērs ir kopienas kohēzijas institūta asociētās direktora vietnieks. Speciālists starpkultūru mācībās un vietējās pašvaldības stratēģiju jautājumos.

Referāta nosaukums: „Dažādība skolās: ieguvumi un riski.”

Foto Arina Solnceva

Lorena Monsein Roudsa šobrīd ir vieslektore Latvijas Universitātes Kultūras un Sociālās antropoloģijas programmā. Roudsa ieguvusi doktora un maģistra grādu antropoloģijā Vašingtonas universitātē, MSEd grādu Muzeju izglītības specialitātē Bank Street Izglītības koledžā un bakalaura grādu antropoloģijā Oberlinas koledžā.

Referāta nosaukums: „Bērnība darbībā: sabiedrības atmiņa, tumsības attēlojums un sastapšanās ar „citādību” Latvijā.”

Dr. Inta Mieriņa, PhD, ir Varšavas Universitātes Socioloģijas institūta profesora asistente (docente). Šobrīd strādā kā pētniece ES finansētā starptautiskā salīdzinošā pētījumā, kas aptver 15 valstis Centrālajā un Austrumeiropā.

Referāta nosaukums: „Mediju loma etniski dažādā sabiedrībā: nacionālisma, atstumšanas un ksenofobijas uzkurināšana vai iekļaujošākas sabiedrības veicināšana?”

Vera Grigorjeva ir Bauskas 2. vidusskolas direktore un Izglītības un zinātnes ministrijas skolu izvērtēšanas eksperte – multiplikatore.

Referāta nosaukums: „Motivācijas izšķirošā loma integrācijas procesā.”

Marija Golubeva ir politikas analītiķe un vēsturniece. Bijusi sabiedrības politikas centra „Providus” pētniece, vairāku pētījumu autore par izglītības un integrācijas politiku. Šobrīd vecākā sabiedriskās politikas konsultante konsultāciju firmā ICF GHK.

Referāta nosaukums: „Iesaistošā izglītības politika migrantiem un minoritātēm: iekļaušana kur?”

Mārtiņš Kaprāns, PhD, ir Tartu Universitātes Mobilitātes Valdības un politikas institūta mācībspēks un pētnieks. Strādājis kā neatkarīgais žurnālists dažādiem Latvijas laikrakstiem un interneta vietnēm, kā arī bijis Aizsardzības un Kultūras ministru padomnieks.

Referāta nosaukums: „Identitāte un atmiņas Austrumeiropā.”

European Fund
for the Integration of Third-country
nationals

